

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра механічної та електричної інженерії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Станіслав ПОПОВ

« 09 » грудня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

освітньо-професійна програма Місцеве самоврядування

спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

освітній ступінь бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Місцеве самоврядування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Мова викладання: державна

Розробник: Ольга ДРОЖЧАНА, старший викладач кафедри механічної та електричної інженерії

« 09 » грудня 2024 року

 Ольга ДРОЖЧАНА

Схвалена на засіданні кафедри механічної та електричної інженерії
протокол від 09 грудня 2024 р. № 5

Погоджено гарантом освітньої програми Агрономія

« 09 » 12 2024 року

 Ольга МИРНА

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
протокол від 10 січня 2025 р. № 5

 Ольга СЕРДЮК

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова</i> чи <i>вибіркова</i>)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	2 (281ПУА_бд_2023)
Семестр	2
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Надання сучасних теоретичних знань, умінь і навичок, необхідних публічним службовцям для ефективного вирішення питань безпеки життєдіяльності та охорони праці у сфері їх професійної діяльності, формування відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях та безпеки у надзвичайних ситуаціях.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни:

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: «Історія та культура України», «Адміністративний менеджмент», «Лідерство в публічній сфері».

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК03. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові:

ФК01. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів

ФК03. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

5. Програмні результати навчання:

ПРН01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства

ПРН07. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проєктах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

ПРН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	Знати закономірності формування, розвитку і стійкого функціонування систем різного рангу та їх взаємовідносини для встановлення комфортних умов існування людини. Використовувати нормативно-правову базу захисту особистості, прав особи на працю, безпечні та нешкідливі умови праці, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо.
ПРН07. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проєктах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.	Знати оточуюче середовище людини, яке обумовлене сукупністю діючих факторів – природного, техногенного, соціального та іншого характеру, а також їх здатність впливати на людину і її здоров'я.
ПРН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.	Вміти ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву. Володіти прийомами визначення небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів, що породжуються джерелами небезпек. Здійснювати прогнозування можливостей і наслідків впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини та приймати відповідні рішення.

6. Методи навчання:

Словесні методи: лекція; *практичні методи* – практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою, нормативними документами; *наочні методи:* ілюстрування, демонстрування; *комп'ютерні, мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента; *методи письмового контролю:* тестування.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Актуальність сучасного стану безпеки життєдіяльності. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Структура системи безпеки життєдіяльності та індикатори загального людського розвитку. Безпека в системі «людина-техніка-середовище». Таксономія небезпек. Методологічні основи безпеки життєдіяльності.

Поняття ризику. Види ризиків. Оцінка ризику. Управління ризиком. Концепція прийнятного ризику. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Природні та техногенні небезпеки.

Небезпечні геологічні процеси і явища. Небезпечні метеорологічні явища. Небезпечні гідрологічні процеси та явища. Пожежі в екосистемах. Біологічні небезпеки. Негативний вплив космічних випромінювань. Правила поведінки під час природних небезпек.

Аварія, види аварій. Катастрофа. Хімічні аварії. Радіаційні аварії. Гідродинамічні аварії. Аварії на транспорті. Пожежі та вибухи. Антропогенний вплив на навколишнє середовище.

Екологічна безпека як об'єкт правового регулювання. Характеристика техногенно-екологічної безпеки

Тема 3. Соціально-політичні небезпеки.

Соціальні небезпеки, їх класифікація. Причини соціальних небезпек. Соціальні чинники, що впливають на життя та здоров'я людини: злочинність, алкоголізм, наркоманія, куріння, соціальні хвороби. Соціальні конфлікти. Синдром натовпу. Політичні небезпеки. Тероризм. Війна. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях.

Тема 4. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки.

Оцінка небезпечних факторів середовища за допомогою органів чуття. Види поведінки людини та її психічна діяльність. Психологічна реакція людей на небезпеку. Психофізіологічні фактори небезпек. Психологічна надійність людини та її роль у дотриманні заходів безпеки.

Тема 5. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.

Поняття здоров'я. Принципи здорового способу життя. Вплив негативних факторів середовища на здоров'я людини. Рухова активність і здоров'я. Безпека харчування.

Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних об'єктів у надзвичайних ситуаціях.

Менеджмент безпеки. Механізми регулювання безпеки, зниження ризиків і зниження наслідків надзвичайних ситуацій. Правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у надзвичайних ситуаціях. Органи управління, сили і ресурси для попередження та реагування на надзвичайні ситуації.

Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт. Організація взаємодії сил при проведенні аварійно-рятувальних робіт та основних видів забезпечення у зоні надзвичайних ситуацій.

Управління силами та засобами об'єктів господарювання під час надзвичайних ситуацій. Навчання населення діям та способам захисту у разі виникнення надзвичайних ситуацій та аварій.

Тема 7. Правові та організаційні основи охорони праці. Соціальна відповідальність у сфері охорони праці.

Сучасний стан охорони праці. Законодавча та нормативна база України з питань охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Відповідальність за порушення вимог законодавства з охорони праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Нормування робочого часу та часу відпочинку.

Формування відносин роботодавців з працівниками на засадах соціальної відповідальності. Сутність та напрями корпоративної соціальної відповідальності у соціально-трудових відносинах. Механізми реалізації корпоративної соціальної відповідальності у сфері охорони праці. Соціальний пакет як складова корпоративної соціальної відповідальності. Відображення питань корпоративної соціальної відповідальності перед працівниками у міжнародних стандартах. Сутність та функції екологічної відповідальності.

Тема 8. Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці.

Управління охороною праці на підприємстві. Пріоритет функцій забезпечення безпеки. Служба охорони праці. Контроль за станом охорони праці на підприємстві. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі. Атестація робочих місць за умовами праці.

Навчання з питань охорони праці. Кольори та знаки безпеки. Засоби індивідуального та колективного захисту.

Тема 9. Профілактика травматизму та професійних захворювань

Травматизм і професійні захворювання працюючих, як одна із найважливіших медико-соціальних проблем сьогодення. Законодавче та нормативно-правове забезпечення та профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні.

Виробничі травми, профзахворювання, нещасні випадки пов'язані з виробництвом. Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань. Мета та завдання розслідування нещасних випадків. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків. Основні заходи профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності.

Тема 10. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Праця та її фізіолого-психологічні особливості. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці та виробнича санітарія. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Мікроклімат, забруднення повітря робочої зони. Освітлення виробничих приміщень. Шум, вібрація, електромагнітні поля та випромінювання, дія на організм людини, методи та засоби захисту персоналу від їх дії. Санітарно-гігієнічні вимоги до офісних приміщень та організація праці на робочому місці.

Тема 11. Основи виробничої безпеки

Вимоги безпеки при роботі з офісною технікою.

Електробезпека. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Тема 12. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах

Правила пожежної безпеки в Україні. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Навчання з питань пожежної безпеки.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма (281ПУА бд 2023)			
	Усього	у тому числі		
		л	п	с.р
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек	12	2	-	10
Тема 2. Природні та техногенні небезпеки	2	-	2	-
Тема 3. Соціально-політичні небезпеки	7	-	2	10
Тема 4. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки.	2	2	-	-
Тема 5. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.	12	-	2	10
Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно- функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних об'єктів у надзвичайних ситуаціях.	12	2	-	10

Тема 7. Правові та організаційні основи охорони праці. Соціальна відповідальність у сфері охорони праці.	14	2	2	10
Тема 8. Організація охорони праці на підприємствах. Навчання з питань охорони праці.	2	2	-	-
Тема 9. Профілактика травматизму та професійних захворювань.	2	2	-	-
Тема 10. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.	14	2	2	10
Тема 11. Основи виробничої безпеки.	4	2	2	-
Тема 12. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	2	-	2	-
Усього годин	90	16	14	60

8.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма (281ПУА_бд_2023)
1	Природні та техногенні небезпеки	2
2	Соціально-політичні небезпеки	2
3	Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.	2
4	Соціальна відповідальність у сфері охорони праці.	2
5	Санітарно-гігієнічні вимоги до офісних приміщень та організація праці на робочому місці	2
6	Вимоги безпеки при роботі з офісною технікою.	2
7	Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	2
	Разом	14

9.Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		(281ПУА_бд_2023)
1	Ризик як кількісна оцінка небезпек	10
2	Соціальні чинники, що впливають на життя та здоров'я людини	10
3	Безпека харчування	10
4	Управління силами та засобами об'єктів господарювання під час надзвичайних ситуацій	10
5	Сутність та функції екологічної відповідальності	10
6	Шум, вібрація, електромагнітні поля та випромінювання, дія на організм людини, методи та засоби захисту персоналу від їх дії.	10
	Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти не передбачена навальним планом.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	Поточний контроль: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів Семестровий контроль: екзамен
ПРН07. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проєктах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.	
ПРН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і пудсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом - **екзамен**.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів		виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
		№1	№2			
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек	-			4		4
Тема 2. Природні та техногенні небезпеки	4			-		4
Тема 3. Соціально-політичні небезпеки	4			4		8
Тема 4. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки.	-			-		-
Тема 5. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.	4			4		8
Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно- функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних об'єктів у надзвичайних ситуаціях.	-	12		4		16
Тема 7. Правові та організаційні основи охорони праці. Соціальна відповідальність у сфері охорони праці.	4			4		8

Тема 8. Організація охорони праці на підприємствах. Навчання з питань охорони праці.	-			-		-
Тема 9. Профілактика травматизму та професійних захворювань.	-			-		-
Тема 10. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії .	4			4		8
Тема 11. Основи виробничої безпеки.	4			-		4
Тема 12. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	4		16	-		20
Екзамен					20	20
Разом	28	12	16	24	20	100

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	Практичне завдання виконано в повному обсязі та без помилок; здобувач спроможний пояснити методику його розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату, бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок. Здобувач показує високий рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
3 бали	Практичне завдання виконане в повному обсязі, але допущені неточності, в цілому студент відповів на поставлені запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилявся у використанні понятійного апарату, додаткові питання викликають у студента невпевненість; відповідаючи на запитання практичного характеру виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю. Здобувач показує достатній рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
2 бали	Практичне завдання виконано частково, допущені помилки при розрахунках, на поставлені запитання відповіді поверхневі з неточностями, не вміє оцінювати факти та явища. Здобувач показує середній рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
0-1 бал	Практичне завдання не виконане або виконано не вірно, дає неправильну відповідь або взагалі не відповідає на запитання, навчальний матеріал з теми дисципліни не опанований, практичні навички не сформовані, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестів

Вид контролю: розв'язування тестів

Кількість заходів: 2

Мета тестового контролю: перевірка успішності засвоєння студентами теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмінь і навичок з тем дисципліни.

Час виконання: перше тестування - 15 хв. друге – 20 хв.

Структура тестів: перше тестування складається з 12 завдань, друге – з 16.

Відповіді на завдання тесту не потребують словесного вираження думок, а тільки вибору однієї правильної відповіді із запропонованих варіантів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 балів	Правильна відповідь на питання тесту
0 балів	Неправильна або відсутня відповідь на питання тесту

Кількість балів	Критерії оцінювання (тестовий контроль №1)
12-11 бали	Відповіді на питання тестів свідчать про високий рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
10-9 бали	Відповіді на питання тестів свідчать про достатній рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
8-7 бали	Відповіді на питання тестів свідчать про середній рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
0-6 балів	Відповіді на питання тестів свідчать про незадовільний рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Кількість балів	Критерії оцінювання (тестовий контроль №2)
16 балів	Відповіді на питання тестів свідчать про високий рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
15-13 балів	Відповіді на питання тестів свідчать про достатній рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
12-10 балів	Відповіді на питання тестів свідчать про середній рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
0-9 балів	Відповіді на питання тестів свідчать про незадовільний рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	Завдання виконане в повному обсязі як теоретична частина так і практична, показані здібності системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; зроблені висновки та пропозиції щодо рішення складних навчальних і виробничих ситуацій. Рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів високий.
3 бали	Завдання виконане не в повному обсязі (80%), зроблені висновки але без пропозицій, допущені неточності в практичному завданні. Рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів достатній.
2 бали	Завдання виконане не в повному обсязі (60%), без висновків та пропозицій, допущені помилки в практичному завданні. Рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів середній.
0-1 бал	Завдання самостійної роботи виконані поверхнево в обсязі менше 60% або не виконані, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (форма семестрового контролю – екзамен)

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	8-7	Питання розкрито у повному обсязі, наявні елементи аналізу, самостійне бачення та наведені практичні приклади; вільно відповідає на додаткові (уточнювальні) запитання. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання
	6-5	Загалом правильно викладена сутність питання, але без наведення прикладів / особистого бачення; відповідає на уточнюючі запитання. Здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
	4-3	У змісті відповіді спостерігаються помилкові судження, недостатньо повна відповідь, здобувачеві складно навести приклади, але загалом він орієнтується в сутності питання; відповіді на запитання є неповними / загальними. Здобувач демонструє середній (задовільний) рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
	0-2	Питання не розкрито або здобувач дуже слабо орієнтується у змісті питання; не може дати відповіді на додаткові запитання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
Для 1-го тестового питання	4	Відповіді на питання тестів свідчать про високий рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
	3	Відповіді на питання тестів свідчать про достатній рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
	2	Відповіді на питання тестів свідчать про середній (задовільний) рівень знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни.
	0-1	Відповіді на питання тестів свідчать про незадовільний рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Примітка: Екзамен складається з двох теоретичних питань та тестового завдання з 4 питань (1 правильне питання 1 бал). Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Засоби навчання: інформаційний супровід із використанням платформи Moodle; комп'ютер (ноутбук) – 1 шт.; пристрій мультимедійний (проектор) – 1 шт.; проєкційний екран – 1 шт.; телевизор – 1 шт.; DVD плеєр – 1 шт.; презентації.

Перелік обладнання необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія охорони праці (ауд. № 342) та навчальна аудиторія № 353.

13. Політика навчальної дисципліни

1. Щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отриманий результат у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточним.

2. Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

3. Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

4. Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

5. Щодо оскарження результатів оцінювання:

Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувач вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку

розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бочарова Н. А. Екологічний аспект корпоративної соціальної відповідальності підприємств. Економіка транспортного комплексу. 2020. № 35. С. 32-47.

URL: <https://surl.li/rynnua>

2. Гороховський Є. Ю. Безпека життєдіяльності : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 108 с.

URL: <http://surl.li/vpzvuo>

3. Кошель В.І., Сав'юк Г.П., Дзундза Б.С. Основи охорони праці: навч. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2020, 182 с. URL: <http://surl.li/rjtrq>

4. Мелех Л.В. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 219 с. URL: <http://surl.li/necmf>.

5. Пожарова О.В. Охорона праці : навчальний посібник. Одеса. 2022. 86 с.

URL: <http://surl.li/hapojc>

6. Сокурєнко В.В., Бандурка О.М., Бортник С.М. Безпека життєдіяльності та охорона праці: підручник. Харків: ХНУВС, 2021. 308 с. URL: <https://surl.li/acdlgi>

Допоміжні

1. Конституція України (редакція від 01.01.2020).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Кодекс законів про працю: Закон України із змінами від 31.12.2024.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

3. Про охорону праці: Закон України від 21.11.2002, № 229-IV із змінами від 31.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

4. Положення про службу охорони праці: Типове положення від 15.11.2004, № 255 із змінами від 14.04.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1526-04>

5. Про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці: Типове положення від 26.01.2005, № 15 із змінами від 21.10.2024р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0231-05>

6. Про порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві: Типове положення від 17.04.2019р., № 337. URL: <https://surl.li/gtodem>

7. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 01.10.2023 р. № 2573-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>

8. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу: Державні санітарні норми та правила від 08.04.2014р. № z0472-14: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14#Text>

9. Екологічна та техногенна безпека промислових об'єктів та технологій: навч. посіб. /А.Г. Мнухін, Ю.В. Куріс, Н.О., Мнухіна, О.Б. Матяшева, А.А. Гітуляр; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 196 с. URL:<https://surl.lu/ebxlab>

10. Левченко О. Г., Землянська О. В., Праховнік Н. А., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: підручник. Київ: КПІ ім.Ігоря Сікорського, 2019. 267 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41133/1/Bezpeka_pidruchnyk.pdf

11..Олійник О.О. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2016. 222 с. URL:<https://surl.li/lkvife>

12. Стиценко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2018. 336 с. URL: <https://surl.li/zuqwyl>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державна служба України з питань праці. URL: <http://dsp.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://www.dsns.gov.ua/>.